

पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ति परीक्षा (इयता ८वी), फेब्रुवारी २०१९

बैठक क्र. | | | | | | | | | |

0	1	1	1
---	---	---	---

संच

A

प्रश्नपत्रिका क्र. I

पृष्ठ : 32

माध्यम : मराठी वेळ : 1.00pm ते 2.30pm

प्रथम भाषा व गणित

एकूण गुण : 150

प्रश्नपत्रिका सोडविण्यापर्वी कृपया खालील सूचना काळजीपर्वक वाचा.

विभाग I

प्रथम भाषा

प्रश्न 1 ते 3 साठी सूचना - खालील कविता काळजीपूर्वक वाचा व त्यावर आधारित त्याखाली विचारलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांतून निवडा.

तोरणाच्या रमणीय चौकटीला
धरुनि राघू पंजरी ठेविलेला
पडे पुढती फळ रत्न पुंज लाल
आर्त डोळे पण धुंडतात नील !
तोच नीलातुनि कुणी जातभाई
पिंजच्याशी झापून हव्हू येई
भाव डोळ्यांतुनि दाटले भरारा
आणि कैदी विसरून जाय कारा !
चोच लावुनि चोचीस क्षण बसावे
नयन नयनाला क्षणभरी मिळावे
भावनिर्भर कुजबूज करूनि काही
अंतरीची ते दाविती व्यथाही
मालकाची चाहूल तोच लागे
जातभाई उडुनिया जात वेगे
आणि बंदी खग क्षुब्ध होत भारी
मारि धडका धडधडा बंद दारी !

शांत झाला अन् शेवटी शिणोनी
जाय भरुनी पण पिंजरा पिसांनी !

Space for Rough Work

Space for Rough Work

7. पुढीलपैकी कोणत्या पर्यायातील शब्दांची जोडी समानार्थी नाही ?

8. पुढीलपैकी कोणत्या पर्यायातील शब्दांची जोडी विरुद्धार्थी शब्दांची आहे ?

9. पुढील वाक्यात शब्दालेखनाच्या एकूण किती चुका झाल्या आहेत ?

‘माझ्या खण्खणित आवाजाने आणि ठण्ठणित भाषणाने सारी सभा दणानुनच टाकली.’

- (1) चार (2) तीन
(3) दोन (4) एक

10. पुढील शब्दसम्हाबद्दलचा योग्य शब्द पर्यायांतून निवडा.

हे किंवा ते असे अनिश्चत -

11. वाक्मग्रचार व त्याचा अर्थ यांत अचूक जोडी ओळखा. (अचूक उत्तरांचे दोन पर्याय निवडा)

- (1) गुण दाखवणे – खरे रूप दाखवणे
 - (2) कंठशोष करणे – मोळ्याने रडणे
 - (3) काठ्याचा नायटा होणे – विचारांचा गोंधळ उडणे
 - (4) कंठ फुटणे – खणखणीतपणे बोलू लागणे

Space for Rough Work

12. सोबतच्या आकृतीतील म्हण ओळखून त्या म्हणीतील अनुक्रमे कोणत्या क्रमांकांची अक्षरे घेतल्यास ‘राग’ या अर्थाचा शब्द तयार होतो ?

Space for Rough Work

17. कोणती शब्दांची जोडी परस्पर विरुद्धलिंगी शब्दांची नाही ?

(1) खडा - खडी	(2) पळा - पळी
(3) युवा - युवती	(4) महिष - महिषा

18. पुढे दिलेल्या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची विभक्ती ओळखा.

मला आता चालवते.

(1) चतुर्थी	(2) प्रथमा
(3) द्वितीया	(4) तृतीया

19. 'श्रेयाने आता मैदानात उतरावे.' या वाक्याचा प्रयोग ओळखा.

(1) कर्मणी	(2) अकर्मक कर्तरी
(3) सकर्मक भावे	(4) अकर्मक भावे

20. पुढील वाक्याचा वाक्यप्रकार ओळखा.

- 'रस्ता चुकला, की दुष्ट चालावे लागते.'
(1) केवल	(2) मिश्र
(3) संयुक्त	(4) उद्गारार्थी

21. अपूर्ण वर्तमानकाळाचे वाक्य पर्यायांतून निवडा.

(1) मी सहजपणे लंगडी खेळत असे
(2) मी सहजपणे लंगडी खेळत असते
(3) मी सहजपणे लंगडी खेळत आहे
(4) मी सहजपणे लंगडी खेळते

Space for Rough Work

22. द्वंद्व समासाचे उदाहरण कोणते ?

(1) अनंत	(2) समुद्रकाठ
(3) पुरणपोळी	(4) नेआण

23. मध्यगुरु असणारा गण ओळखा.

(1) यमाचा	(2) भास्कर
(3) जनास	(4) ताराप

24. कवी व त्यांचा कवितासंग्रह यात अयोग्य जोडी कोणती ?

(1) बा. भ. बोरकर - दूधसागर	(2) पद्मा गोळे - स्वप्नजा
(3) ग. ल. ठोकळ - मीठभाकर	(4) इंदिरा संत - हुंकार

25. 'गोविंदाग्रज' हे टोपणनाव कोणाचे ?

(1) वि. वा. शिरवाडकर	(2) प्र. के. अत्रे
(3) रा. ग. गडकरी	(4) कृ. के. दामले

Space for Rough Work

Section II

Mathematics

Space for Rough Work

Section II

Mathematics

Space for Rough Work

29. सुनिलने अनिलकडून 3 वर्षे वापरलेले एक जुने यंत्र 729000 रुपयास विकत घेतले. जर घसान्याचा दर द.सा.द.शे. 10 धरला तर अनिलने ते यंत्र किती रुपयास घेतले होते ?

(1) 900000 Rs. (2) 1000000 Rs.

(3) 800000 Rs. (4) 1200000 Rs.

30. $(2x^3 + 1)(x^2 - 1)$ या बहुपदीच्या गुणाकाराची कोटी किती ?

(1) 1 (2) 3

(3) 5 (4) 6

31. संख्या व तिची गुणाकार व्यस्त संख्या यांचा गुणाकाराची बेरीज व्यस्त संख्या कोणती ?

(1) 1 (2) -1

(3) 0 (4) -2

32. एका कोनाचे माप त्याच्या पूरक कोनाच्या मापाच्या $\frac{1}{4}$ पट आहे. तर त्या कोनाच्या कोटिकोनाचे माप किती ?

(1) 36° (2) 45°

(3) 54° (4) 60°

Space for Rough Work

29. Sunil bought a 3 year old machine from Anil at a price of Rs. 7,29,000. Its value decreases by 10 p.c.p.a. What was the price of the machine when Anil bought it ?

30. Write the degree of the product of the binomials. $(2x^3 + 1)(x^2 - 1)$

31. Find the additive inverse of the product of a number and its multiplicative inverse.

32. The measure of a given angle is $\frac{1}{4}$ times that of its supplementary angle. Find the

measure of its complementary angle.

- (1) 36° (2) 45°
(3) 54° (4) 60°

Space for Rough Work

Space for Rough Work

$$\frac{7}{15}, \frac{11}{20}, \frac{2}{5}, \frac{12}{25}$$

$$(1) \frac{3}{20} \qquad (2) \frac{3}{10}$$

$$(3) \frac{10}{3} \qquad (4) \frac{20}{3}$$

Space for Rough Work

37. घड्याळामध्ये 2 वाजून 15 मिनीटे झाली असता मिनिटकाटा व तासकाटा यांच्यामध्ये किती अंशाचा कोन होतो ?

(1) 30°

(2) $22\frac{1}{2}^\circ$

(3) $82\frac{1}{2}^\circ$

(4) $52\frac{1}{2}^\circ$

38. 452 मीटर लांबी व 322 रुंदी असलेल्या आयताकृती बागेच्या बाहेरील बाजूला लागून 11 मीटर रुंदीचा रस्ता तयार केला. तर त्या रस्त्याचे क्षेत्रफळ किती चौमी असेल ?

(1) 4972

(2) 3542

(3) 16544

(4) 15544

39. 240 लिटर दुधाच्या द्रावणात 8% मलईचे प्रमाण आहे. 160 लिटर दुधाच्या द्रावणात 15% मलईचे प्रमाण आहे. तर दोन्ही द्रावणे एकत्र केली तर त्या मिश्रणात मलईचे शेकडाप्रमाण किती असेल ?

(1) 10.5

(2) 10.6

(3) 10.7

(4) 10.8

40. $16x^4 - 81$ चे अवयव खालीलपैकी कोणते ? (दोन अचूक पर्याय निवडा)

(1) $(4x + 9)(4x - 9)$

(2) $(4x^2 + 9)(4x^2 - 9)$

(3) $(4x^2 + 9)(2x + 3)(2x - 3)$

(4) $(2x + 3)^2(2x - 3)$

Space for Rough Work

37. Find the measure of the angle between the hour hand and minute hand of a clock at 15 minutes past 2.

(1) 30°

(2) $22\frac{1}{2}^\circ$

(3) $82\frac{1}{2}^\circ$

(4) $52\frac{1}{2}^\circ$

38. The length of a rectangular garden is 452 m and breadth is 322m. There is a 11m broad road around this garden. Find the area of the road. in sq.m.

(1) 4972

(2) 3542

(3) 16544

(4) 15544

39. If 240 litre milk containing 8% fat is mixed with 160 litre milk containing 15% fat. What will be the percentage of fat in the mixture.

(1) 10.5

(2) 10.6

(3) 10.7

(4) 10.8

40. Which of the following are the factors of $16x^4 - 81$. [Select the correct alternatives]

(1) $(4x + 9)(4x - 9)$

(2) $(4x^2 + 9)(4x^2 - 9)$

(3) $(4x^2 + 9)(2x + 3)(2x - 3)$

(4) $(2x + 3)^2(2x - 3)$

Space for Rough Work

41. $3^{2m-2} = 6561$ तर m ची किंमत किती ?

42. एका चौरसाचा कर्ण $25\sqrt{2}$ सेमी. असेल तर त्या चौरसाचे क्षेत्रफल किती ?

- (1) 625 चौसेमी. (2) 525 चौसेमी.
(3) 825 चौसेमी. (4) 725 चौसेमी.

43. 44 सेमी परिमिती असलेल्या चौरसाचे क्षेत्रफळ हे 44 सेमी परिधी असणाऱ्या वर्तुळाच्या क्षेत्रफळापेक्षा कितीने कमी असेल ?

- (1) 33 चौसेमी. (2) 32 चौसेमी.
(3) 30 चौसेमी. (4) 23 चौसेमी.

44. तिकिटाची किंमत शे. 20 ने वाढल्यामुळे खप शे. 10 ने कमी झाला तर उत्पन्नात शे. वाढ अथवा घट किती झाली ?

45. जर $\frac{x+3}{4} = \frac{4x-2}{9}$ तर x ची किंमत किती ?

Space for Rough Work

41. Find the value of m if $3^{2m-2} = 6561$

(1) 2	(2) 3
(3) 4	(4) 5

42. The diagonal of a square is $25\sqrt{2}$ cm. Find the area of the square.

(1) 625 cm ²	(2) 525 cm ²
(3) 825 cm ²	(4) 725 cm ²

43. How much less is the area of a square whose perimeter is 44 cm. than the area of a circle whose circumference is 44 cm.

(1) 33 cm ²	(2) 32 cm ²
(3) 30 cm ²	(4) 23 cm ²

44. Due to 20% increase in the price of a ticket, the sale was decreased by 10%. Find by how much percentage the income was increased or decreased ?

(1) 8% decrease	(2) 8% increase
(3) 7% decrease	(4) 7% increase

45. If $\frac{x+3}{4} = \frac{4x-2}{9}$. Then find 'x'.

(1) 5	(2) -3
(3) 3	(4) 9

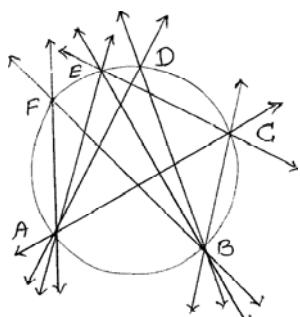
Space for Rough Work

Space for Rough Work

56. $\sqrt[3]{24389}$ = किती ?

57. रामरावांकडून शामरावानी 26 जानेवारी 2016 पासून 21 मार्च 2016 या तारखेपर्यंत दररोज दीड लिटर दूध घेतले. दुधाचा दर 47 रु. लिटर होता. तर त्यांनी एकूण किती रुपये दुधाचे बील रामरावाना दिले ?

58. सोबतच्या आकतीत गटात न बसणारा कोन कोणता ? ते पर्यायातून निवडा.

- (1) $m\angle ACB$ (2) $m\angle ADB$
(3) $m\angle CEB$ (4) $m\angle BFA$

59. हातमाग मंडाळाने गिर्हाईकास कापड विक्रिवर शे. $11\frac{1}{2}$ रिबेट जाहीर केला. जर गिर्हाईकाने 65000 रुपयाची कापड खरेदी केली असेल तर त्याला किती रिबेट मिळेल ?

60. $25x^2 + 49y^2$ ही राशी पूर्ण वर्ग होण्यासाठी पुढीलपैकी कोणते पद मिळवावे. (दोन अचूक पर्याय निवडा)

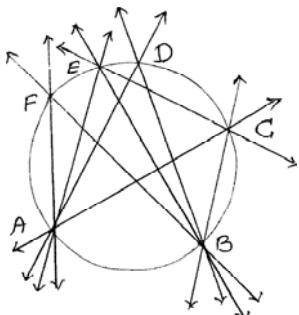
- (1) $35 xy$ (2) $-70 xy$
(3) $70 xy$ (4) $-35 xy$

Space for Rough Work

56. $\sqrt[3]{24389}$ = How much

57. Shamrao purchased one and half litres milk everyday from 26th January 2016 to 21st March, 2016 from Ramrao. The rate of milk was Rs. 47 per litre. Find the amount of the bill that shamrao paid to Ramrao for the milk.

58. Observe the given figure and find the odd term.

- (1) $m\angle ACB$ (2) $m\angle ADB$
(3) $m\angle CEB$ (4) $m\angle BFA$

59. Khadi Gramodyog mandal declared rebate of $11\frac{1}{2}\%$ on sale of cloth. A customer purchased cloth worth Rs. 65000. Find the amount of rebate that the customer will receive.

60. Which term should be added to $25x^2 + 49y^2$ so that the sum will be a perfect square.
(Choose two correct alternatives)

- (1) $35 xy$ (2) $-70 xy$
 (3) $70 xy$ (4) $-35 xy$

Space for Rough Work

61. सरक्षण द्रव्या.

$$\frac{65}{77} \div \frac{104}{99} \times \frac{56}{45} - 1$$

62. एका अर्धवर्तुळाकृती बागेची परिमिती 180 मीटर असेल तर त्या बागेचे क्षेत्रफल किती ?

63. 60 मीटर लांब, 40 मीटर रुंद व 5 मीटर खोल अशा खड्ड्यातील काढलेली माती 1 किमी. लांब व 24 मीटर रुंद रस्त्यावर पसरली तर किती जाडीचा मातीचा थर तयार होईल ?

64. रामरावानी 13 किंवटल गहू 3250 रु. प्रतिकिंवटल दराने व 23 किंवटल सोयाबीन 4350 रु. प्रतिकिंवटल दराने एका अडत व्यापान्यास विकले व्यापान्याने त्यावर शे. 3 दराने अडत आकारली तर रामरावाना किती रूपये मिळतील ?

Space for Rough Work

61. Simplify

$$\frac{65}{77} \div \frac{104}{99} \times \frac{56}{45} - 1$$

62. The perimeter of a semi-circular garden is 180 m. Find the area of the garden

63. A pit 60m long, 40 m wide and 5 m. deep was dug and the soil was spread evenly over a road of length 1 km. and breadth 24 m. What was the thickness of the soil spread ?

64. Ramrao sold 13 quintals wheat at Rs. 3250 per quintal and 23 quintals soyabean at Rs.4350 per quintal through a commission agent 3% commission was paid. Find the amount that Ramrao will receive:

Space for Rough Work

65. $\frac{2017 \times 2017 - 2015 \times 2015}{4032} =$ किती ? (दोन अचूक पर्याय निवडा)

- (1) $\sqrt{2017 \times 2015}$ (2) 2
 (3) 2017×2015 (4) $\sqrt{4}$

66. $x \propto y$ (x हे y च्या समचलनात बदलते)

जेव्हा $x = 35$ तेव्हा $y = 14$ तर खालीलपैकी चलनाचे समीकरण कोणते ?

- (1) $2x = 5y$ (2) $2y = 5x$
 (3) $2x + 5y = 0$ (4) $2y - 5x = 0$

67. एका काटकोन त्रिकोणाच्या काटकोन करणाऱ्या बाजूंची लांबी 5 सेमी. व 12 सेमी आहेत तर त्या त्रिकोणाच्या परिवर्तुळाची त्रिज्या किती ?

- (1) 6.5 सेमी (2) 7.5 सेमी
 (3) 8.5 सेमी (4) 5.5 सेमी

68. एका घनाकृतीचे एकूण पृष्ठफळ 384 चौसेमी आहे. तर त्या घनाचे घनफळ किती ?

- (1) 512 घसेमी (2) 343 घसेमी
 (3) 0.512 घमी (4) 0.343 घमी

69. $(4x^2 - 9x + 7) + (x^2 + 5x - 1) - (5x^2 - 4x + 5) =$ किती ? (दोन अचूक पर्याय निवडा)

- (1) 1 (2) $x^2 + 3x - 2$
 (3) $2x^2 - 2x + 5$ (4) 2°

Space for Rough Work

65. Solve: $\frac{2017 \times 2017 - 2015 \times 2015}{4032} =$ How much ? (Select two correct alternatives)

- (1) $\sqrt{2017 \times 2015}$ (2) 2
(3) 2017×2015 (4) $\sqrt{4}$

66. $x \propto y$ (x varies directly with y) If $x = 35$, and $y = 14$, then find which of the following is the equation of variation ?

- (1) $2x = 5y$ (2) $2y = 5x$
(3) $2x + 5y = 0$ (4) $2y - 5x = 0$

67. The sides forming the right angle of a right angled triangle are 5 cm. and 12 cm. Find the radius of the circumcircle of the triangle.

- (1) 6.5 cm (2) 7.5 cm
(3) 8.5 cm (4) 5.5 cm

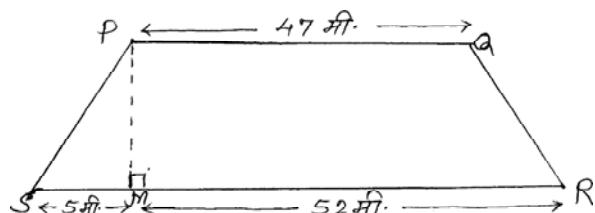
68. Total surface area of a cube is 384cm^2 . Find the volume of that cube.

- (1) 512 cu.cm (2) 343 cu.cm
(3) 0.512 cu.m (4) 0.343 cu.m.

69. $(4x^2 - 9x + 7) + (x^2 + 5x - 1) - (5x^2 - 4x + 5) =$ How much ? (Select two correct alternatives.)

- (1) 1 (2) $x^2 + 3x - 2$
(3) $2x^2 - 2x + 5$ (4) 2°

Space for Rough Work

$$l(PQ) = 47 \text{ मी}$$

l (SP) = 13 मी

$$l(\text{MR}) = 52 \text{ मी}$$

l (SM) = 5 मी

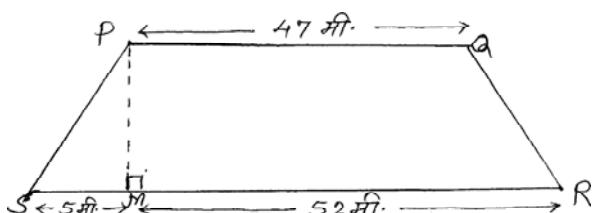
Space for Rough Work

70. In a class the average age of 41 students was 13.5 years. If the age of the class-teacher is added to the total ages of the students, then the average age increases by 6 months. Find the age of the class teacher.

71. Find the perpendicular height of an equilateral triangle whose side is 12 cm.

- (1) $4\sqrt{3}$ cm. (2) $\sqrt{48}$ cm.
(3) $6\sqrt{3}$ cm. (4) $\sqrt{108}$ cm.

72. In the above trapezium PQRS side PQ 11 side SR. The measurements of the sides are given in the figure. observe the figure and find the area of the trapezium.

$$l(\text{PQ}) = 47 \text{ m.}$$

$$l(\text{SP}) = 13 \text{ m.}$$

l (MR) = 52 m.

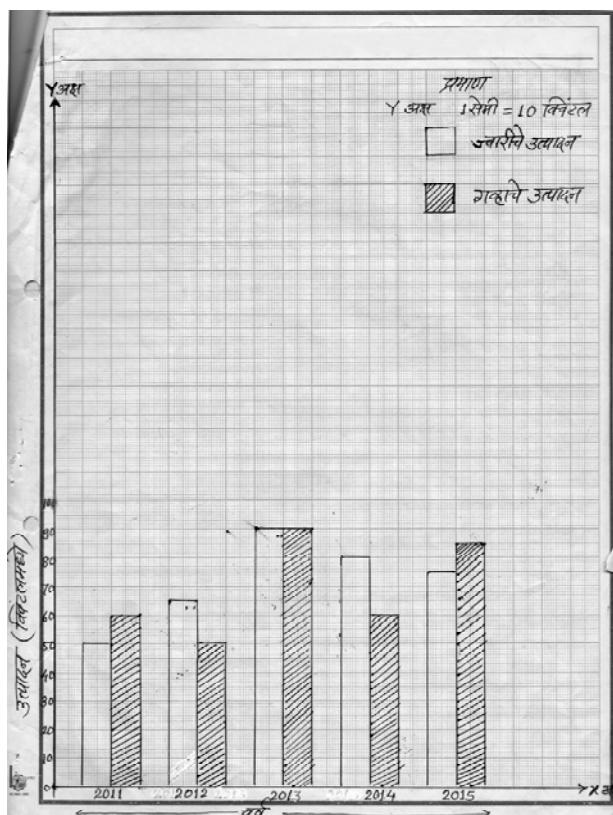
$$l(\text{SM}) = 5 \text{ m.}$$

- (1) 624 m² (2) 524 m²
(3) 6.24 m² (4) 5.24 m²

Space for Rough Work

प्र. 73 ते 75 साठी सूचना

रामरावानी 2011 ते 2015 सालापर्यंत आपल्या शेतीतून पिकविलेल्या ज्वारी व गव्हाच्या उत्पादनाचा जोडस्तंभालेख खाली दर्शविलेला आहेत. त्याचे निरीक्षण करा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे पर्यायातून निवडा.

73. ज्वारीचे सरासरी उत्पादन किती ?

- (1) 72 किंवटल (2) 75 किंवटल (3) 77 किंवटल (4) 79 किंवटल

74. कोणत्या वर्षी ज्वारी व गव्हाचे उत्पादन समान व सर्वात जास्त आहे ?

- (1) 2012 (2) 2013 (3) 2014 (4) 2015

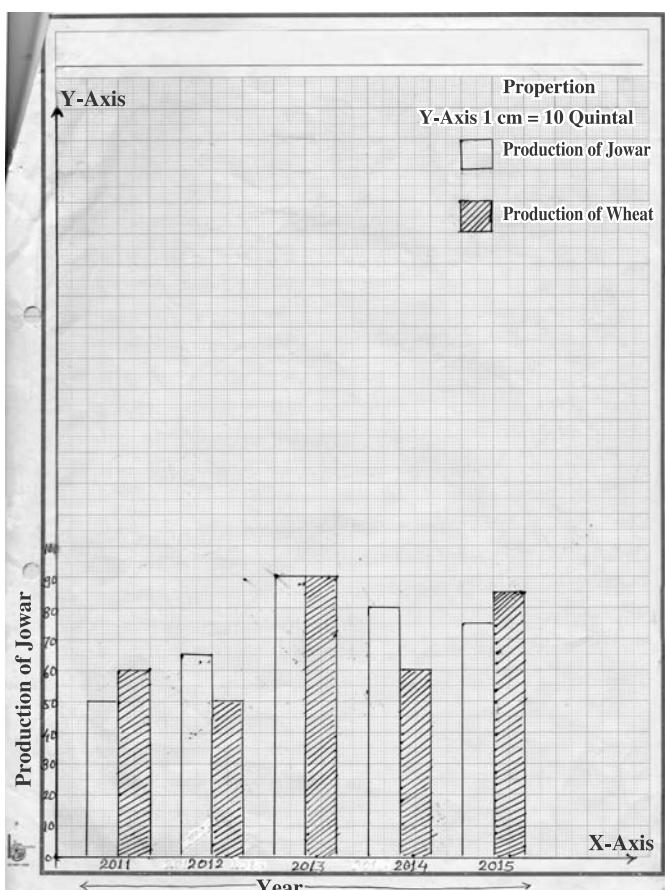
75. 2012 साली गव्हाचे उत्पादन ज्वारीच्या उत्पादनापेक्षा किती किंवटलने कमी आहे ?

- (1) 10 (2) 15 (3) 20 (4) 25

Space for Rough Work

Q.73 to 75 Directions

The quantity of Jowar and Wheat produced by Ramrao from the year 2011 to 2015 is shown below in the joint bar graph. Observe it and select the correct alternative to answer the questions given below.

- 73. What is the average production of Jowar ?**
- (1) 72 quintal (2) 75 quintal (3) 77 quintal (4) 79 quintal
- 74. In which year was the yield of Jowar and wheat was equal and the highest ?**
- (1) 2012 (2) 2013 (3) 2014 (4) 2015
- 75. In the year 2012, how much less was the yield of wheat than jowar in quintals ?**
- (1) 10 (2) 15 (3) 20 (4) 25

Space for Rough Work

Space for Rough Work